

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

**Základní škola Choceň, ulice Mistra Choceňského 211,
okres Ústí nad Orlicí**

Mistra Choceňského 211, 565 17 Choceň

Identifikátor školy: 600 104 176

Termín konání orientační inspekce: 19. – 23. březen 2001

Čj.	102 197/01-2651
Signatura	oj5cu108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je od 1. ledna 2001 na základě usnesení zastupitelstva Města Choceň samostatný právní subjekt s příspěvkovou formou hospodaření. Majetek, k němuž má organizace právo hospodaření, je uveden ve zřizovací listině. Škola sdružuje základní školu, školní družinu a školní klub. Výuka se uskutečňuje ve dvou budovách. Ročníky 1. – 3. se učí v odloučeném pracovišti školy v ulici Kollárově 688. Hlavní budova školy prošla za plného provozu celkovou rekonstrukcí, při které se podstatně zlepšilo materiálně technické vybavení školy (mimo jiné bylo vybudováno a moderně vybaveno 11 odborných učeben a hřiště na školním dvoře). V letošním školním roce školu navštěvuje v 27 třídách 701 žák. Početní stav žáků školy umožňuje optimálně využívat odborných pracoven.

Ve škole se vyučuje podle MŠMT ČR schválených a pedagogickým sborem akceptovaných vzdělávacích programů Obecná škola, čj. 12 035/97-20 v 1. – 5. ročnících a Základní škola, čj. 16 847/96-2 v 6. – 9. ročnících.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na 1. stupni

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě hospitační činnosti v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky a přírodovědy.

Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů byla v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu 1. stupně Obecná škola. Náplň učiva odpovídala učebním osnovám předmětů, témata hodin vycházela z předložených tematických plánů. Podle zápisů v třídních knihách bylo patrné dodržení časového rozvržení učiva, přičemž jednotlivé lekce tematicky navazovaly. Vyučující měli stanoveny přiměřené výukové cíle, které zohledňovaly aktuální stav žáků ve třídě. Příprava jednotlivých hodin byla promyšlená, vyučovací čas byl většinou využíván efektivně.

Na prvním stupni škola vykazuje 15 integrovaných žáků. Jednotliví vyučující předložili zpracované individuální plány výuky, podložené odbornými posudky. Škola úzce spolupracuje s odborníky z Pedagogicko psychologické poradny v Ústí nad Orlicí. Pro učitele i rodiče žáků jsou připravovány odborně zaměřené přednášky. Pracovník poradny často školu navštěvuje a pomáhá učitelům při práci s těmito žáky.

Většina sledovaných hodin byla vedena učiteli s pedagogickou i odbornou způsobilostí pro výuku na 1. stupni. Vyučující matematiky v 5. ročníku měla pedagogickou způsobilost s odborností pro výuku matematiky pro 2. stupeň. Jedna z hodin prvouky byla vedena učitelkou se středním pedagogickým vzděláním, obor vychovatelství. Celkově velmi dobrá odborná a pedagogická způsobilost pedagogického sboru se projevila kvalitou sledovaných hodin.

Učebny 1. - 3. ročníku jsou umístěny v budově bývalé mateřské školy. Dispozice budovy jsou účelně využity k seskupení tříd stejných ročníků. Menší velikost většiny učeben byla často kompenzována využíváním chodeb. V letních měsících je vítána možnost pohybového vyžití žáků na uzavřené školní zahradě. Prostorově dostatečně velké třídy 4. a 5. ročníku jsou umístěny v hlavní budově. Všechny učebny jsou funkčně vybavené a zařízené nábytkem odpovídajícím věku žáků. Používané učebnice a učební texty odpovídaly aktualizovanému seznamu učebnic. V některých vyučovacích lekcích byl využit názorný materiál (nástěnné obrazy, počítač, knihy a encyklopedie, globus, hodiny, písmena a drobný obrazový materiál),

didaktická technika užita nebyla. Všechny učebny i chodby škol byly vyzdobené množstvím prací žáků, prostředí celkově působilo příznivě, esteticky. V budově s nižšími ročníky se nezvonilo, což se příznivě odráželo na nestresujícím mikroklima školy. Zvonění v hlavní budově upozorňovalo na několik přestávek kratších, než je normou předepsáno.

Organizace jednotlivých hodin byla většinou dobře promyšlená a připravená. Pokyny vyučujících byly žákům jasné, srozumitelné, byly předkládány v logické návaznosti. Většina připravených činností byla cílená a smysluplná. Byly využity pestré a názorné formy práce, žáci byli aktivováni zajímavými činnostmi. V některých lekcích bylo podporováno vícesmyslové vnímání žáků. Některé vyučující absolvovaly kurzy dramatické výchovy, kterou pak často uplatňovaly při výuce. V hodinách českého jazyka byl kladen důraz na rozšiřování slovní zásoby a vyjadřování žáků. Vyučující žáky podněcovaly zajímavými otázkami, využívaly jejich znalostí z četby a jiných předmětů. Žákům byl ponechán dostatečný prostor k vlastnímu vyjádření, aktivita byla povzbuzována hádankami a soutěžemi. Mluvnické hodiny se vyznačovaly procvičováním pravopisných jevů, s využitím pestrých forem práce. Ve většině hodin čtení byly rozvíjeny čtenářské dovednosti, na různé úrovni byla práce s textem. V některých hodinách byla obsahu textu věnována široká pozornost, v jedné se navozený námět nepodařilo příliš využít. Dlouhý čas byl věnován popisu básně, bez předcházejícího vysvětlení méně známých pojmů. Ve většině lekcí byla pozornost učitele věnována i pečlivé úpravě písemných prací.

Hodiny matematiky se vyznačovaly četností činností, které vzájemně plynule navazovaly. Žáci vyřešili množství příkladů i slovních úloh, byly zařazovány úlohy zajímavé a praktické. Důkladné procvičení učiva pomocí různých typů příkladů přispělo k pochopení látky většinou žáků. Aktivita byla podporována pestrými, soutěživými formami práce, byla patrná snaha o zapojení a vystřídaní všech žáků. Zvláště u mladších žáků byly zařazovány práce mimo lavice, netradiční soutěže a matematické hry. V odborně vedené hodině v 5. ročníku byli žáci po celý vyučovací čas značně vytíženi. Jasný a srozumitelný výklad učiva se vždy opíral o znalosti žáků z minulých hodin, důraz byl kladen na porozumění a osvojení učiva všemi žáky. V hodině nebyly zařazeny relaxační části, chyběla kontrola žakovských sešitů. V některých hodinách byl využit názor, někde bylo užití názoru minimální.

V hodinách prvouky a přírodovědy byla žákům dána možnost vlastního vyjádření a seberealizace. Opakování učiva většinou probíhalo formou otázek učitelek a vyprávění žáků, často formou soutěže. Výklad nových poznatků se odvíjel na základě zkušeností a znalostí žáků z minulých lekcí, často s využitím názorného materiálu. Zvláště v 5. ročníku bylo k pochopení učiva zdařile využito otáčející zeměkoule. Výuka byla doplňována zajímavostmi z encyklopedií i poznatky nadaných žáků. Odborný výklad učiva ve 3. ročníku byl zbytečně podrobný, žákům bylo předáno příliš mnoho údajů bez závěrečného shrnutí důležitých pojmů.

Ve většině hodin byla zařazována motivace úvodní i v průběhu hodin. Vyučující využívaly příklady z praxe, mezipředmětové vztahy a znalosti žáků z jiných oblastí. Žáci v nižších ročnících byli motivováni písničkou, hrou a populárními soutěžemi. Vztah k přírodě posilovaly poznatky, které měly místní souvislosti a zajímavostmi z encyklopedií. Na výklad učiva vždy navazovalo ověřování jeho pochopení většinou žáků. Hodnocení žáků mělo vždy pozitivní charakter. V závěru některých hodin chybělo shrnutí učiva a celkové zhodnocení práce žáků.

Komunikace většiny učitelů se žáky byla založena na přirozené autoritě a důvěře žáků. Ve většině hodin byly rozvíjeny komunikativní dovednosti a vyjadřovací schopnosti žáků. Často byl vytvářen prostor pro diskusi s uplatněním vlastního názoru. Zařazování prvků dramatické výchovy příznivě ovlivňovalo spoluutváření kamarádských vztahů v kolektivu třídy. Nesouhlas žáků s pokyny učitele v jedné z hodin svědčil o jeho malé autoritě. Příliš tichý hlas vyučující bez změny intonace a melodie hlasu po dobu celé lekce vytvářel nezáživnou

atmosféru.

Plánování a příprava, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň. Podmínky personální byly vynikající, podmínky materiální a psychohygienické celkově velmi dobré. Na základě sledovaných hodin je kvalita vzdělávání prvního stupně školy hodnocena velmi dobře.

Český jazyk na 2. stupni

Kvalita vzdělávání v českém jazyce byla sledována prostřednictvím četné hospitační činnosti, pohovorů s vyučujícími a vedením školy, vyhodnocením podmínek výuky a analýzy vedené pedagogické dokumentace.

Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách probírané učivo rámcově odpovídalo vypracovaným tematickým plánům a zároveň zvolenému vzdělávacímu programu základní školy. Zápisy učiva v třídních knihách jsou většinou konkrétní, vystihující náplň dané výuky. Místy se však objevují záznamy obecné, několik týdnů stejné, nevyovídající o skutečně probíraném učivu. Výuku daného předmětu zabezpečuje tým pěti zkušených učitelek, všechny splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich příprava na výuku byla zřejmá, avšak vedení hodin dosáhlo rozdílných kvalit. Všechny hospitované hodiny byly vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých tříd, prostorově vyhovujících danému počtu žáků. Jejich účelná vybavenost a estetická úroveň není většinou na výši. Dle informace vyučujících jsou některé hodiny českého jazyka situovány do školní knihovny, která svým prostorem a vybaveností poskytuje adekvátní podmínky moderního vyučování. Přestože kabinetní fond předmětu obsahuje ve standardní míře doplňkové učební materiály (nástěnné přehledy učiva, encyklopedické zdroje informací, pravidla českého pravopisu, slovníky tematického zaměření apod.), tyto byly používány ve sledovaných hodinách velmi málo. Cílené respektování psychohygienických zásad bylo zaznamenáno pouze v některých hodinách, např. propojením teorie se zkušenostmi žáků, začleněním kvízů pro opakování učiva, zařazením soutěživých, výchovně vzdělávacích prvků a dalšími naučně relaxačními činnostmi.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu byly pozorovány různé přístupy. Průměrně hodnocené hodiny se převážně vyznačovaly častým monologem vyučujících, který přinášel nižší efektivitu výuky a zhoršenou kázeň žáků, nežádoucí hranici mezi učivem mluvnickým, literárním nebo slohovým a nízký rozvoj komunikativních dovedností žáků. Výuka nebyla doplněna adekvátním učebním materiálem a pomůckami. Ojedinele bylo konstatováno chaotické organizování určitých úseků a nevyužití tabule znamenající stagnaci vizuálního vnímání učiva. Kladně hodnocená výuka byla rozmanitá metodicky, docházelo k průběžnému využívání různorodých didaktických pomůcek, slovníků, encyklopedií a literárních děl. Funkčně byly zařazovány skupinové i individuální činnosti žáků. Ve výuce byly vhodně uplatněny kooperativní techniky učení a efektivně využita vyučovací doba. Zřetel byl brán na dostupné možnosti školní úspěšnosti žáků, převážně individuálně bylo voleno pracovní tempo. Škola eviduje na 2. stupni pět žáků s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení. Většinou jsou tito žáci podřízeni celkovému působení pedagoga na třídní kolektiv. K přiměřenému zohledňování dochází běžnou formou, tj. např. nahrazením diktovaného textu doplňujícím materiálem a preferencí ústního prověřování vědomostí. V rámci spolupráce školy s rodiči těchto žáků bylo doporučeno doložitelným způsobem dokladovat jejich souhlas s integrací syna či dcery.

Motivační působení na žáky bylo aplikováno s odlišnou intenzitou, ojedinele zcela chybělo. Prověřování znalostí bylo zařazováno v malé míře, většinou vhodně, pouze výjimečně byl kladen příliš silný důraz na pamětní zvládnutí učiva bez využití aplikačních vztahů. Nonverbální kontakt se žáky v nižších ročnících přinášel zvýšenou efektivitu práce. Případy poskytnutého

prostoru pro vyjádření vlastního postoje a názoru žáků se vyskytovaly spíše málo. Pouze některé vyučovací jednotky byly uzavřeny hodnocením, případně sebehodnocením výkonu jednotlivých žáků a třídy jako kolektivu.

Převládá pozitivní způsob komunikace mezi vyučujícími a žáky, vyznačující se vstřícností a vzájemnou dobrou pracovní atmosférou. Výjimkou se staly hodiny s uvolněnou kázní, způsobenou zřejmě méně promyšlenou organizací práce, ve které nadměrná aktivita učitelky značně převyšovala nabízené možnosti žákům k vlastnímu uplatnění a tím i všestrannému rozvoji komunikativních dovedností.

Vzhledem k převaze pozitivně hodnocených vyučovacích hodin je kvalita vzdělávání v českém jazyce v souhrnu velmi dobrá.

Matematika

Týdenní hodinová dotace předmětu matematika byla v souladu s učebním plánem školou vybraného vzdělávacího programu. Probírané kapitoly a jejich zařazení do jednotlivých ročníků odpovídalo učebním osnovám. Porovnáním vypracovaných tematických plánů nebyla zjištěna obsahová duplicita učiva, jeho návaznost byla zřetelná. Ve sledovaných hodinách měli učitelé stanoveny jasné a přiměřené výukové cíle. Příprava všech pedagogů na vyučování byla kvalitní, svědomitá. Žáci 9. ročníku mají možnost navštěvovat nepovinný předmět cvičení z matematiky, kde se mohou věnovat systematické přípravě k přijímacím zkouškám na střední školy. Informace o žácích se specifickými poruchami učení poskytuje učitelům výchovná poradkyně. Plánování a příprava výuky byly příkladné.

Všichni čtyři vyučující matematiky splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což mělo pozitivní vliv na úroveň výuky. Vyučování probíhalo v prostorných, čistých, světlých třídách, které byly funkčně a účelně zařízeny, prostředí bylo pro žáky podnětné. Ve všech hodinách žáci pracovali s novými učebnicemi, které odpovídají platnému seznamu učebních textů. Učební pomůcky byly používány málo. V kabinetu jsou však v dostatečném množství. Didaktická a výpočetní technika nebyla využita vůbec. Personální podmínky byly vynikající, materiální a psychohygienické byly v souhrnu velmi dobré.

Organizace hodin byla promyšlená, jejich struktura přiměřená věku a možnostem žáků. Střídala se společná práce na tabuli, resp. rozhovor, se samostatnou prací, která byla v některých hodinách různě diferencovaná (např. podle schopností žáků apod.). Jednotlivé činnosti plynule navazovaly, u žáků bylo rozvíjeno logické myšlení a schopnost aplikovat učivo. Vyučující zařazovali problémové úlohy i příklady z praktického života. Velký důraz byl kladen na zásadu soustavnosti. Učitelé sledovali, na co žáci navazují. V hodinách zopakovali a procvičili velké množství jevů, značnou pozornost věnovali pamětnímu počítání. Vyučovací čas byl efektivně využíván, žáci byli, až na výjimky, permanentně zaměstnáni. Práce s učebnicí byla zařazována hlavně při procvičování učiva. Domácí úkoly vyučující zadávali účelně a cílevědomě. Výuku řídili racionálně, vydávali jednoznačné a srozumitelné pokyny. Učivo bylo interpretováno věcně správně, výklad byl vždy důkladný, bezchybný. V některých hodinách chyběla relaxační část a závěrečné shrnutí učiva. V oblasti organizace, metod a forem výuky měla výraznou převahu pozitiva.

V průběhu vyučování se pedagogové snažili o stálou motivaci žáků. Navozovali jejich životní zkušenosti, v hodinách je chválili a povzbuzovali, využívali mezipředmětové vztahy. Opakování vycházelo z probraného učiva, otázky a příklady byly zaměřeny na jeho aplikaci a na pochopení vztahů a souvislostí. Při řešení úkolů poskytovali učitelé žákům individuální pomoc. Ve všech hodinách bylo ověřováno porozumění učivu, vyhodnocovány výsledky učení a využívána zpětná vazba. Hodnocení mělo pozitivní charakter, byly zohledňovány individuální

dispozice žáků. Ve čtvrtletních pracích byly hodnoceny jednotlivé matematické operace, které žáci ovládají. Nebyli hodnoceni za to, co neumí. V závěru některých hodin chybělo celkové zhodnocení žákovských výkonů. Motivace a hodnocení žáků měly nadprůměrnou úroveň.

Vzájemná komunikace učitelů se žáky byla založena na jejich přirozené autoritě a na respektování předem dohodnutých pravidel. Vyučující při hodinách vytvářeli prostor pro otázky, žáci měli možnost vyjádřit svůj názor. Komunikace byla intenzivní, vládla při ní vzájemná důvěra, osobnost žáka byla respektována. Ve výuce panovala atmosféra spolupráce a tolerance. Žáci byli většinou aktivní, samostatní, s pozitivním vztahem k předmětu. Verbální a neverbální komunikace učitelů navozovala klidné pracovní ovzduší. Úroveň interakce a komunikace byla příkladná.

Žáci se každoročně s většími či menšími úspěchy zapojují do matematických soutěží Pythagoriáda a Klokán. Matematická olympiáda zatím zůstává pro svoji větší časovou náročnost opomíjena.

Celkově je kvalita vzdělávání v matematice velmi dobrá.

Fyzika

Výuka v hospitovaných hodinách byla vedena pedagogy majícími odbornou a pedagogickou způsobilost v souladu s právními předpisy. Jejich příprava na hodiny byla kvalitní. Přihlíželi ke stávajícím odborným znalostem žáků a k dalšímu postupnému osvojování fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí potřebných k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujících se v přírodě, v běžném životě či technologické praxi. Vyučování se uskutečňovalo v odborné pracovně využívané pouze pro fyziku. Odborná pracovna je vybavena vhodně a účelně, učební prostředí je podnětné. V kabinetu je dostačující množství učebních pomůcek potřebných k realizaci přijatého vzdělávacího programu, demonstračních

i žákovských experimentů a laboratorních prací. Ve sledovaných hodinách byla účelně využita didaktická technika. Učebnice, kterou používali žáci 6. ročníků byla částí svého obsahu zastaralá, pro současnou výuku nepoužitelná. V ostatních ročnících měly žáci učebnice vhodné pro výuku i domácí přípravu. Průběh některých hodin neposkytoval relaxační část, chyběla kompenzace psychické námahy žáků.

Při zahájení hodin učitelé vždy žáky seznámili s průběhem a cílem hodin. Následovala buď kontrola domácího úkolu nebo odborné referáty či zkoušení a opakování s motivací k novému učivu. Probírané učivo navazovalo vždy na učivo předcházející. Svou náročností bylo přiměřené věkovým zvláštnostem a odborným znalostem žáků. Výuka byla věcně i odborně správná. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Vyučující vhodně měnili formy a metody práce se žáky. Cíleně sledovali, aby si žáci vytvářeli předpoklady pro komplexnější vědomosti. Vhodně využívali vstupní a průběžné motivace pomocí příkladů z praxe a životních zkušeností žáků. V hodinách uskutečňovali demonstrační pokusy, které by mnohdy pro větší efektivitu měly být nahrazeny skupinovými nebo frontálními. K pochopení učiva žáky využívali učitelé dostačujícího množství příkladů, včetně úloh problémových i samostatnou práci žáků tak, aby žáci byli schopni učivo aplikovat. Při samostatné práci dostávali žáci jednotné zadání úkolů, nebyly respektovány jejich individuální dispozice. Vyučující podporovali u žáků řešení úkolů alternativními způsoby. Pozitivně akceptovali, jestliže žáci vyjadřovali vlastní názor. Při ověřování pochopení učiva v průběhu hodin pedagogové flexibilně využívali zpětné vazby a napravovali žákovské chyby. Ve většině hodin bylo závěrečné shrnutí učiva a hodnocení výkonu žáků.

Komunikace mezi pedagogy a žáky byla založena na vzájemném respektu a důvěře. Verbální a neverbální komunikace vyučujících navozovala přátelskou a klidnou pracovní atmosféru.

Učitelé využívali motivačního dopadu pochval. Při zkoušení vytvářeli pro žáky nestresující podmínky, klasifikace byla veřejně zdůvodňována, byla objektivní. Žáci měli vzhledem k charakteru předmětu v žákovských knížkách přiměřené množství informací o výsledcích vzdělávání ve fyzice. Projevy nežádoucího chování žáků se v průběhu inspekce neobjevily.

Sledované hodiny měly výraznou převahu pozitiv, výuka fyziky je velmi dobrá.

Hudební výchova

Ve dvou ze sledovaných hodin byla hudební výchova vyučována učitelkou, která nesplňovala kritéria vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost měla vliv na kvalitu výuky, nikoliv však podstatný. Vzhledem k tomu, že ani další vyučující hudební výchovy nemá v tomto předmětu příslušné vzdělání, je hudební výchova vyučována bezkonceptně, neplánovaně a nekoordinovaně. Absentuje kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a vypracování závazných okruhů učiva z osnov, které by měli vyučující za povinnost plnit. Chybějící koncepce způsobuje, že je žákům málo napomáháno porozumět hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby jednotlivých hudebních epoch. Volitelný ani nepovinný předmět související s hudební výchovou není zaveden. Odborná učebna hudební výchovy svou velikostí, instrumentálním vybavením a poslechovým zařízením umožňuje, aby si žáci rozvíjeli své reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, poslechovými a hudebně pohybovými. Menší estetické prostředí učebny je překážkou komplexnějšího působení na city žáků.

Organizační pokyny učitelek byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku. Výběr, sled a množství teoretických informací souvisel spíše s odbornými schopnostmi vyučujících než s možnostmi žáků. Učitelky se snažily v souvislosti se svým pedagogickým vzděláním a zkušenostmi využívat v průběhu vyučování rozmanitých metod. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění. Hudební teorii vyučující konkretizovaly, vysvětlovaly málo frekventovaná cizí slova, žáky motivovaly i vhodným výběrem písní. Při zpěvu využívaly doprovod klavíru a v jedné hodině i nástroje orffovského instrumentáře. Absence rozezpívání a hlasových intonačních cvičení způsobila, že efektivita rozvoje a kultivace žákovského zpěvního hlasu byla málo účinná. Až na jeden případ se velmi zdařil poslech hudebních skladeb, které kultivovaly žáky v oblasti představivosti a fantazie. V závěru vyučovacích jednotek chybělo celkové zhodnocení výkonu žáků.

Přátelská atmosféra v hodinách, vytvořená verbální a neverbální komunikací učitelek se žáky i vzájemným respektem a porozuměním, vytvářela u žáků pozitivní vztah k hudbě, podněcovala a obohacovala jejich estetické vnímání a prožívání světa.

Při výuce byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze, kvalita vzdělávání v hudební výchově je průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově průběh vzdělávání v hospitovaných předmětech měl nadprůměrnou úroveň. Ve výuce panovala atmosféra vzájemného respektu a spolupráce. Komunikace většiny učitelů se žáky byla založena na přirozené autoritě a důvěře žáků. Žáci byli většinou aktivní, samostatní, s pozitivním vztahem k vyučovacím předmětům. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepci rozvoje školy vypracovala ředitelka na základě analýzy podmínek a prostředí, ve kterém se škola nacházela před konkursním řízením v červenci 1997. Priority koncepce:

- úprava školního dvora ke sportovnímu využití žáků o přestávkách, před i po vyučování
- postupné dovybavování tříd novým nábytkem
- vybudování keramické dílny
- modernizace počítačové učebny
- pokračování ve vzdělávacím programu Obecná škola
- ve volitelných a nepovinných předmětech rozvíjení zájmů žáků
- péče o zvyšování kulturního vědomí žáků
- vytvoření a plnění celoškolního plánu exkurzí
- vytváření citového vztahu k městu a okolí
- provádění netradičních zápisů a zahradních slavností pro budoucí žáky 1. ročníku
- co nejúžeji spolupracovat s rodiči žáků.

Materiálně technické zabezpečení koncepce bylo splněno, ostatní strategické cíle jsou soustavně vedením a širším vedením školy sledovány a úspěšně plněny. Při pravidelných provozních poradách je zaměstnancům umožněno vyjadřovat se ke koncepčním záměrům a plnění stanovených cílů. Plán na školní rok je rozdělen na části týkající se: materiálně technického vybavení, výchovy a vzdělávání, relaxace a péče o zdraví. K tomuto plánu přináleží plán akcí a plány práce v jednotlivých ročnících 1. stupně. Mimo to je vypracován systematický přehled exkurzí, které absolvují žáci v průběhu školní docházky. Plánování není formální, plány jsou tvořeny a plněny v návaznosti na výchovně vzdělávací programy. Škola nabízí v souvislosti s potřebami a zájmy žáků mimořádně širokou nabídku volitelných a nepovinných předmětů. Zvláštní pozornost je věnována dopravní výchově žáků.

Rozsah plánování a jeho účelnost je vzhledem k velikosti a podmínkám školy funkční, kvalita plánování je vynikající.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny materiálem „Pracovní náplně“. Obsahuje povinnosti a práva zástupců ředitelky školy, hospodárky, školníka, třídních učitelů, výchovného poradce, vedoucích předmětových komisí a všeobecně popsané povinnosti uklízeček. Předložený dokument „Pracovní náplně“ stanovuje i strukturu účinného řízení školy. Dle zřizovací listiny je statutárním orgánem příspěvkové organizace ředitelka školy, která jmenovala svého zástupce, jenž ji zastupuje v době nepřítomnosti. Rozsah jeho pravomocí při zastupování je vymezen v organizačním řádu školy, který byl odsouhlasen městským zastupitelstvem dne 13. prosince 2000. Svými poradními orgány ustanovila ředitelka školy, mimo pedagogické rady, užší vedení školy (schází se 1x týdně) a širší vedení školy (jednání bývá přibližně 1x měsíčně). Zápis z jednání pedagogických rad nejsou vedeny formou úředního dokumentu: zápisy jsou prováděny ředitelkou, chybí podpisy osob, které by ověřovaly správnost zápisu. Za poradní orgány ředitelka považuje i metodické sdružení učitelů 1. – 5. ročníku, předmětové komise a žákovskou samosprávu. Každý týden se konají krátké provozní rady, na kterých jsou pracovníci seznamováni s potřebnými informacemi (přístup

k informacím je též k dispozici na vývěskách ve sborovnách). Ředitelka dle možnosti realizuje podněty a připomínky pracovníků týkající se výuky a vzdělávacích projektů. Ochrana osobních dat zaměstnanců i žáků je zajištěna. V organizaci vyučování má škola povolenou výjimku z vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, která ji dovoluje krátit přestávky mezi vyučovacími hodinami. Informace zákonným zástupcům žáků předává škola jednak prostřednictvím výboru sdružení rodičů a přátel školy, dále je poskytuje na třídních schůzkách (2x ročně) a při pohovorech o prospěchu (4x ročně). Mimo to je možno po předchozí dohodě jednat individuálně s každým pedagogem. K písemným informacím jsou využívány v nižších ročnících žakovské notýsky, ve vyšších žakovské knížky. Na veřejnosti se škola prezentuje v městském Choceňském zpravodaji a informační vývěskou před školou. Výroční zpráva školy za rok 1999/2000 byla projednána na poradě pracovníků školy. S výjimkou absence zprávy o hospodaření požadované dle § 17e, odst. 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje všechny požadované náležitosti.

Organizační uspořádání školy a informační systém jsou funkční s převahou pozitiv, kvalita je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení jako celek je funkční, pružné a účinné, navazuje na plánování a kontrolu. Systém vedení pracovníků souvisí s organizováním, které je popsáno v předchozí kapitole, kde jsou jasně vymezeny povinnosti a kompetence pracovníků školy.

Učitelům je v rámci možnosti školy dána možnost vybrat si vzdělávání v předmětech, které vyučují a jenž pokládají za přínosné. Získané informace ze vzdělávacích akcí jsou předávány ostatním pedagogům v předmětových komisích. Začínajícím učitelům je zajištěna pomoc zkušenými uvádějícími pedagogy, učitelům vyučujícím předmět bez odborné způsobilosti radí vždy konkrétní pedagogové.

Prostředkem pro motivování pracovníků je výše osobních příplatků. Kriteria jsou zpracována a přístupná ve sborovně všem pracovníkům. Zahrnují např. oblasti náročnosti práce učitelů, podíl na naplňování koncepce školy, sebevzdělávání pracovníků a zejména kvalitu pracovních výsledků. Písemně nebylo doloženo, že pracovníci byli s kritérii seznámeni.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy vykonává pravidelné čtvrtletní kontroly hospodaření. Hospitační činnost je plánovaná a pro školní rok cílená (metodická a didaktická stránka vyučovací hodiny, práce začínajících učitelů, systém písemných prací, kontrola zápisů v žakovských knížkách). Závěry z hospitací jsou projednávány s vyučujícími individuálně, s obecnými výsledky jsou učitelé seznamováni na pedagogických radách. V případě potřeby vedení školy přijímá opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků v souběžných třídách zadává vedení školy v některých předmětech na konci školního roku srovnávací prověrky.

Ve škole byla v roce 1998 provedena kontrola Školského úřadu Ústí nad Orlicí se zaměřením na zařazení zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů. Kontrolou bylo zjištěno chybné zařazení do platových stupňů a nesprávná data platových postupů. Ředitelka vydala opatření k odstranění zjištěných nedostatků, která byla splněna.

Další kontrolu provedla Okresní správa sociálního zabezpečení Ústí nad Orlicí ve dnech 26., 27. června 2000 a 25. ledna 2001. Nedostatky zjištěny nebyly.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů mají výraznou převahu pozitiv, jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Zjištěné skutečnosti v kvalitě a účelnosti plánování, funkčnosti organizačního uspořádání školy, v systému vedení a motivování pracovníků i v rozsahu a účinnosti kontrolních mechanismů mají výraznou převahou pozitiv. Kvalita řízení je velmi dobrá.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Účelové prostředky ze státního rozpočtu nebyly škole v tomto školním roce poskytnuty.

Čerpání NIV, ONIV

Na základě požadavku Školského úřadu Ústí nad Orlicí škola vypracovala tabulku „Podklady pro zpracování rozpočtu neinvestičních výdajů (dále jen NIV)“ podle stavu k 1. lednu 2000. Tabulka obsahuje rozpis jednotlivých pracovníků podle pracovního úvazku, tarifní třídy, platového stupně, platového tarifu a ostatních nárokových složek platu, datum platového postupu k lednu 2000 a potřebu ostatních plateb za provedenou práci (dále jen OPPP) na rok 2000. Tyto údaje sloužily jako podklad pro stanovení závazných ukazatelů NIV na rok 2000. Podle účetních údajů a mzdových rekapitulací a mzdových výkazů za rok 2000 nebyl limit počtu pracovníků a prostředků na platy a OPPP překročen. Do státního rozpočtu byly vráceny nevyčerpané prostředky, včetně vrácených částek za učebnice od žáků a poplatků od KB za měsíc prosinec 2000. Za rok 2000 bylo provedeno vyúčtování finančních prostředků pro referát školství Okresního úřadu v Ústí nad Orlicí podle jednotlivých položek i závazných ukazatelů rozpočtu.

Efektivnost využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Namátkovou kontrolou nebylo zjištěno porušení nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů. U vybraných pracovníků nebylo zjištěno nesprávné zařazení do platových tříd. Pedagogickým pracovníkům jsou přiznány příplatky za vedení a za třídnictví v souladu s výše uvedeným nařízením vlády. Nesoulad byl zjištěn u příplatku za třídnictví. Skutečně vyplacená částka jednotlivým pracovníkům neodpovídala vnitřní platové směrnici.

Škola vede účetnictví na PC. Směrnici pro účetnictví i oběh účetních dokladů nemá vypracovanou. Za rok 2000 byly překontrolovány veškeré faktury za učebnice a učební pomůcky. Rozdíly nebyly zjištěny a doklady splňovaly náležitosti dané zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Dále byla kontrola zaměřena na cestovní příkazy v návaznosti na zákon č. 119/1992 S., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů. Namátkovou kontrolou nebylo zjištěno závad. Cestovní náhrady škola nevyplácí v hotovosti, ale na účet jednotlivých pracovníků.

Kontrolou účetních dokladů v rozsahu uvedeném ve zprávě nebylo zjištěno nehospodárné čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina příspěvkové organizace ze dne 13. prosince 2000
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 20. května 1998, Školský úřad Ústí nad Orlicí čj. 36/05/98
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 1. září 1998
- Udělení výjimky z organizace vyučování – MŠMT ČR čj.14 122/2001-22 ze dne 19. března 2001
- Inspekční zpráva ze dne 11. listopadu 1997, čj. O-10-05-97/98
- Koncepce rozvoje školy
- Plán na školní rok 2000 – 2001
- Plán akcí na školní rok 2000 – 2001
- Plány práce v jednotlivých ročnících 1. stupně
- Výroční zpráva za rok 1999/2000
- Přehled exkurzí
- Vnitřní řád školy ze dne 14. dubna 1994
- Pracovní řád Základní školy Choceň, M. Choceňského, ze dne 1. ledna 1994
- Školní řád ze dne 1. března 2000
- Klasifikační řád (vnitřní směrnice ZŠ) ze dne 1. září 2000
- Organizační řád
- Pracovní náplně zástupců ředitelky školy, hospodářky školy, školníka, výchovného poradce, vedoucích předmětových komisí
- Kriteria pro hodnocení pracovníků
- Rozvrhy hodin tříd
- Tematické plány učitelů hospitovaných předmětů
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek v hospitovaných hodinách
- Třídní knihy v hospitovaných třídách
- Zápis z pedagogických rad (klasifikační porady)
- Vnitřní rozpis počtu pracovníků a prostředků na platy za rok 2000
- Osobní spisy vybraných pracovníků
- Mzdové listy a mzdové rekapitulace za rok 2000
- Vnitřní platová směrnice
- Finanční rozvaha na rok 2000
- Vyúčtování finančních prostředků za rok 2000
- Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 – stav k 30. září 2000
- Vybrané faktury, cestovní příkazy
- Zápis z kontrol provedených Školským úřadem v Ústí nad Orlicí a Okresní správou sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí

ZÁVĚR

V porovnání s předcházející inspekcí došlo ke zlepšení zejména materiálních podmínek výuky. Ve výuce převládal pozitivní způsob komunikace mezi vyučujícími a žáky, vyznačující se vstřícností, vzájemným respektem a důvěrou. Celkový výsledek dílčího zhodnocení činnosti školy: přes určité nedostatky v jednom ze sledovaných vyučovacích předmětů je činnost školy velmi dobrá.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek, v.r.
Členky týmu	PaedDr. Marta Hunalová	PaedDr. Marta Hunalová, v.r.
	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v.r.
	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová, v.r.
	Marta Košutová	Marta Košutová
	Eva Nováková	Eva Nováková

V Pardubicích dne 16. května 2001.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. květen 2001

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Dagmar Mrázová

Mgr. Dagmar Mrázová, v.r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-06-11	102 254/01-2651
Zřizovatel:	2001-06-11	102 254/01-2651

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly